

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022

Kultūras ministrija

L N B

LATVIJAS
NACIONĀLĀ
BIBLIOTĒKA

LNB Lasīšanas veicināšanas programmas - efektīvs instruments, kā uzlabot lasītprasmi – iegūt lasītprieku un vērtēt lasīto, darbojoties kopā ģimenē, skolā un bibliotēkā.

❖ **Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija** darbojas 2001.gada, 2022 - 852 bibliotēkās, aptverot katru gadu ap 20 000 auditoriju

❖ **Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība** darbojas no 2017.gada ap 300 skolās un bibliotēkās, aptverot ap 5 000 5.-6.klašu skolēnu, no 30 reģionālajiem čempioniem 2021/2022 – 16 meitenes un 14 zēni.

Grāmatu starts darbojas no 2007.gada, no 2012.gada ar LNB

Atbalsta biedrības piesaistītu ziedotāju naudu, 3-4 gadus bērni ar ģimenēm – 9000, 86 bibliotēkas. 2022.gadā – 50 000 EUR

(KM finansējums)

Ko uzrāda starptautiskie lasītprasmes pētījumi?

- **PIRLS pētījums**, 2016. mērķauditorija - 4 .klase (10 gadīgie) Latvijas skolēni vērtē sevi kā vājus lasītājus un ierindo 46. vietā 50 valstu konkurencē.

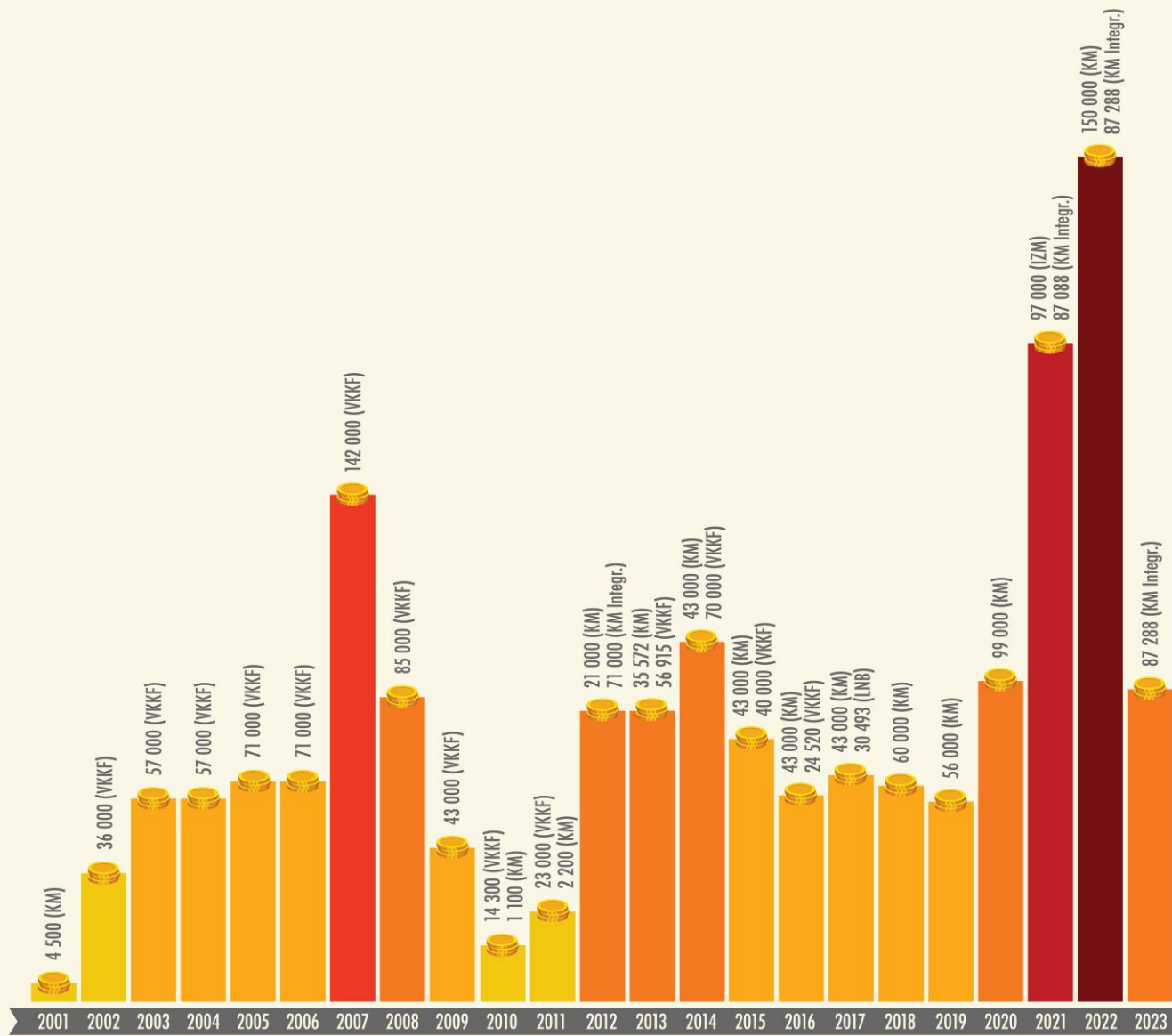
Trūkst motivācijas lasīt.

- **PISA pētījums**, 2018. mērķauditorija - 9.klase (15 gadīgie)
 - 38% skolēnu atzīst, ka nevar saprast sarežģītus tekstus
 - 30% nelasa tekoši
 - 4,8% laba lasītprasme

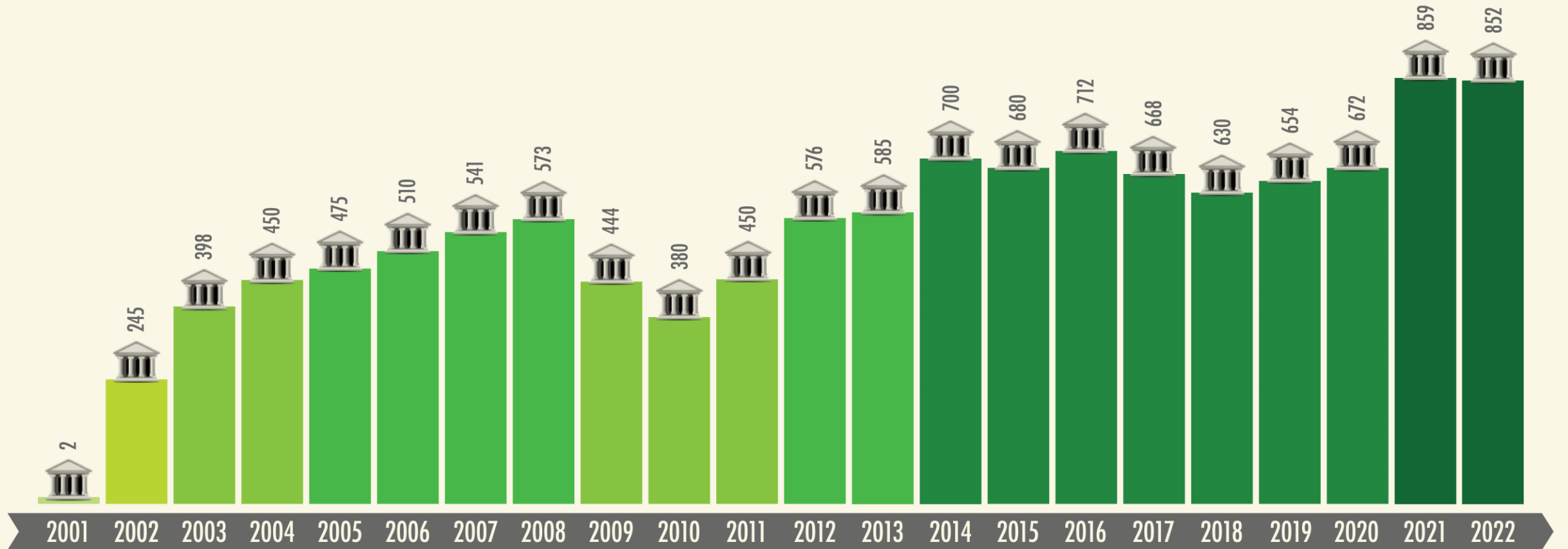
! Zēnu sasniegumi lasītprasmē ir ievērojami zemāki par **meiteņu lasītprasmī!**

Secinājums: Lasīšana agrīnā vecumā, kā arī dažādu lasīšanas aktivitāšu daudzveidība un lasīšanas biežums vistiešākā veidā ir saistīts ar skolēnu lasītprasmes līmeni. Latvijas zemie rādītāji norāda uz neatliekamas iniciatīvas nepieciešamību izglītības un kultūras politikā.

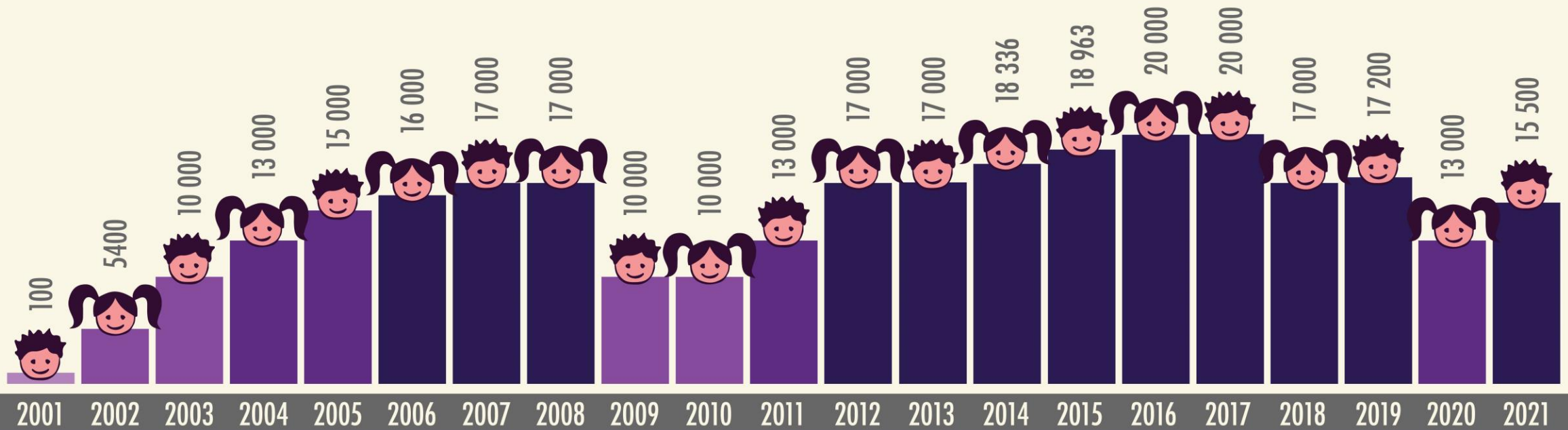
VALSTS FINANŠĒJUMS (VKKF UN KM), EUR

DALĪBNIECES - BIBLIOTĒKAS

DALĪBNIEKI

L N B

BJVŽ mērķi:

- Sekmēt augstvērtīgas literatūras izplatību un nokļūšanu pie lasītājiem
- Rosināt dialogu par jaunākajām grāmatām, atgriezenisko saiti autoriem
- Uzlabot lasītprasmes rādītājus
- Veicināt sadarbību lasītveicināšanā

BJVŽ uzdevumi:

- Atlasīt kolekciju un veicināt jaunas un kvalitatīvas literatūras iegādi un nokļūšanu bibliotēkās
- Izstrādāt metodiku par BJVŽ grāmatām, lai dažādotu lasīšanu

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas grāmatu atlase

... gada grāmatas

BŽ bibliotekāru atskaites

Komisija

Grāmatu izvēlē tiek ievēroti 10 kritēriji:

- Labākie oriģinālliteratūras darbi, kas izdoti pēdējā gada laikā;
- Veiksmīgākie tulkojumi, pārstāvot dažādu valstu literatūru;
- Bilžu grāmatas pašiem mazākajiem;
- Komiksi vai formas ziņā interesanti izdevumi;
- Fantāzijas literatūras darbi;
- Grāmatas zēniem;
- Grāmatas meitenēm;
- Dzeja - ieteicama katrā no vecumgrupā;
- Klasiskā literatūra vai literatūra, kas bijusi mīļākā lasāmviela vecāku vai vecvecāku paaudzei;
Jauniešu problemātikai veltīta realistiskā literatūra.

LASI UN VĒRTĒ '22

5+

BĒRNU ŽŪRIJA

1. **Ko dara jūtas?** Tina Ozeviča. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2021.
2. **Kurmis melni baltā alā.** Terēza Sedlva. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2021.
3. **Mana negatīvā diena.** Amēlija Žavo. Rīga: Latvijas Medija, 2022.
4. **Nepaklausīgais vectēvs.** Rebeka Lukošus. Rīga: Liels un mazs, 2021.
5. **Rijīgā Čūska un gudrā pele.** Juris Zvirgzdiņš. Rīga: Pētergalis, 2021.
6. **Uz mājām.** Indrēks Kofs. Rīga: Pētergalis, 2021.
7. **Zvēru barošana.** Inese Paklone. Rīga: Pētergalis, 2022.

9+

BĒRNU ŽŪRIJA

1. **Diena, kad ome salauza internetu.** Marks Ivo Klings. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2021.
2. **Bustava Salmiņš liek no augšas.** Toms Dirgela. Rīga: Latvijas Medija, 2021.
3. **Kāpis uz klavierēm.** Inese Zandere. Rīga: Liels un mazs, 2021.
4. **Lieliskā dzīve bez Zoom.** Ilze Skrastrīņa. Rīga: Idols, 2021.
5. **Neatkaties.** Zānete Lazdovska. Rīga: Zvaigzne ABC, 2022.
6. **Pandēmijas detektīvi.** Daina Ozoliņa. Rīga: Zvaigzne ABC, 2021.
7. **Tētis un suns.** Laura Vinogradova. Rīga: Zvaigzne ABC, 2021.

11+

JAUNIEŠU ŽŪRIJA

1. **Gads, kad ieradās bites.** Petra Postere. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2021.
2. **Glimmerdales Tonje.** Marija Parra. Rīga: Liels un mazs, 2021.
3. **Ir mēness zeļa kuglis.** Juhani Pitseps. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2021.
4. **Kurbads.** Rīga: Zvaigzne ABC, 2022.
5. **Laimes bērni.** Luīze Pastore. Rīga: Liels un mazs, 2021.
6. **Radio Popovs.** Anja Pūrtina. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2022.
7. **Sestklasnieki neraud.** Žaks Frinss. Rīga: Liels un mazs, 2021.

15+

JAUNIEŠU ŽŪRIJA

1. **Netikumīgie.** Rīga: Liels un mazs, 2021.
2. **No un es.** Dzelma de Vīgāna. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2021.
3. **Pulka, kurmis, lapsa un zirgs.** Čarlijs Makersijs. Rīga: Zvaigzne ABC, 2021.
4. **Sirds plaukstā.** Vinko Mēdenīdorters. Rīga: Amnori, 2021.
5. **Īstenstāsts.** Lote Vilma Vilina. Rīga: Liels un mazs, 2021.
6. **Tu redzēji?** Sigrī Agnēte Hansena. Rīga: Liels un mazs, 2021.
7. **Stendapa karaliene.** Jennija Jēgerfelde. Rīga: Latvijas Medija, 2021.

VECĀKU ŽŪRIJA

+2 grāmatas

VECĀKU ŽŪRIJA

1. **Izglītotā.** Tara Vestovera. Rīga: Zvaigzne ABC, 2020.
2. **Kalendārs mani sauc.** Ančrija Kalnozols. Rīga: Orbita, 2020.
3. **Pār juntu debess vien.** Nataša Apanā. Rīga: Omska mež, 2021.
4. **Rīgas raganas.** Linda Nemiera. Rīga: Zvaigzne ABC, 2021.
5. **Tūlīt paliks labāk.** Iveta Troalika. Rīga: Mansards, 2021.

metodika un darba lapas par 28 grāmatām – Skola 2030 mācību resursu krātuvē

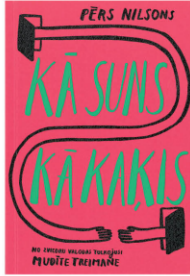

- Nodarbības mērķis
- Izmantojamie materiāli
- Uzdevuma apraksts
- Jautājumi uzdevuma izpratnei
- Kopīgi īstenojamas aktivitātes
- Atbilst 60 mācību rezultātiem
- Starppriekšmetu saiknes īstenošanai, attīstot caurviju prasmes

Darba lapās:

- Galda spēles un krustvārdu mīklas
- Diskusiju stratēģijas
- Zīmēšana un radošā rakstīšana
- Kopīgais un atšķirīgais
- Testi

Pērs Nilsons.
Kā suns kā kaķis.
Rīga: Liels un Mazs, 2019.

Pērs Nilsons (1954) ir populārs un atzīts zviedru rakstnieks, kura darbos galvenie varoņi ir bērni un jaunieši. Viņš ir sarakstījis ap 40 grāmatu, tās ir tulkotas daudzās pasaules valodās. Par savu darbu Pērs Nilsons ir saņēmis vairākas nozīmīgas balvas.

Nodarbība SARUNU APLIS

MĒRĶIS – veicināt empātiju un situāciju izpratni.

MATERIĀLI: 35. darba lapa, figūriņas, metamais kauliņš.

UZDEVUMA APRAKSTS

- **Uzsākot nodarbību, pārrunāt, ka atklātība dažkārt ļoti palīdz saprast sevi un citus. Ļoti svarīga ir savstarpējā cieņa, diskrētums pret nodarbības laikā dzirdēto. Bīdināt, ka nav obligāti jānosauc konkrēti cilvēku vārdi. Saruna var balstīties tikai uz pārdomām un iespējamām varbūtībām.**
- **Aicināt nodarbības dalībniekus sasēsties aplī, pēc kārtas mest kauliņu un atbildēt uz jautājumiem. Spēle sākas uz lauciņa "Sākam". Dalībnieki izvēlas savu spēles figūriņu.**
- **Uz sarunu apli vēlams aicināt pusaudžus, kuri jau ir lasījuši P. Nilsona stāstu "Kā suns kā kaķis", tomēr piedalīties spēlē var arī tādi, kuri to nav spējuši. Šādā gadījumā vadītājs atgādina notikumus, kuri risinājušies stāstā.**

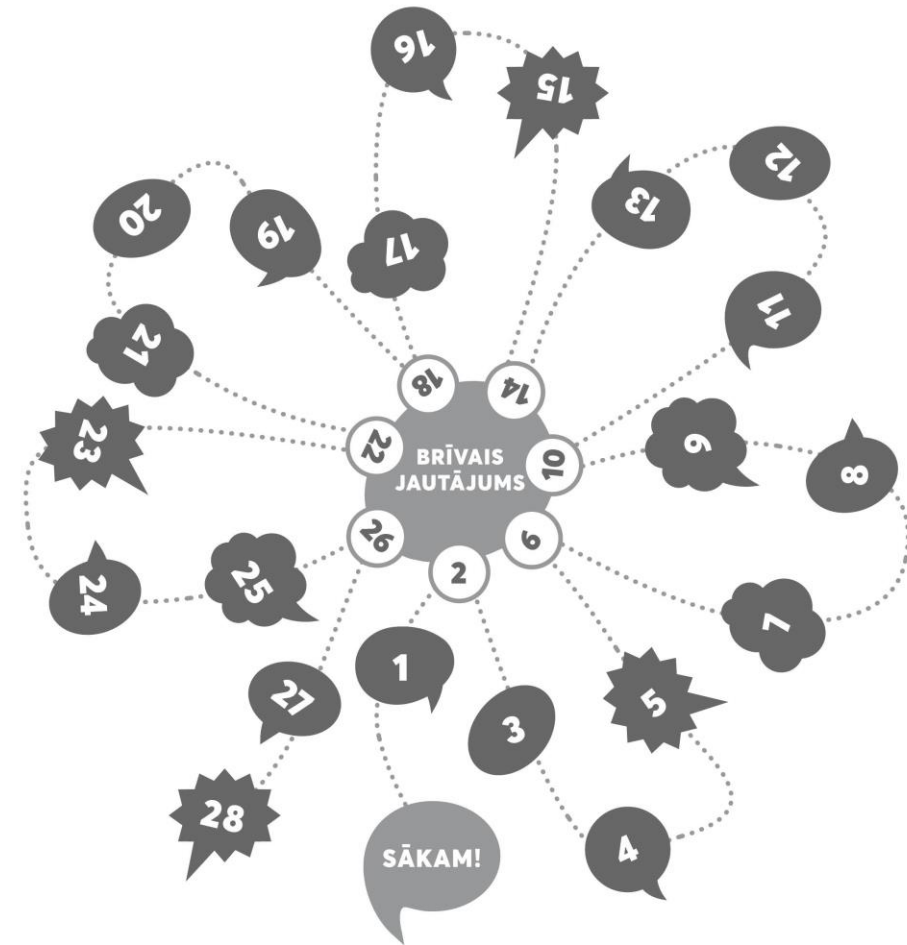
JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

- ◆ Kā tu izrādītu, ka tev konkrētais cilvēks nepatīk?
- ◆ Kā tu izrādītu, ka tev konkrētais cilvēks patīk?
- ◆ Kā tu rīkotos, ja kāds izrādītu atklātu naidu pret tevi?
- ◆ Ko tas nozīmē – būt blakus cilvēkam, kurš tevi nevar ciest?
- ◆ Kā tu uzvestos, ja kāds tevi atklāti ignorētu?
- ◆ Par ko ir visgrūtāk runāt arī ar vistuvāko cilvēku?
- ◆ Kā tu gatavojies lielām pārmaiņām?
- ◆ Ja tu sevi iztēlotos kā suni, kāds suns tu būtu?
- ◆ Ja tu sevi iztēlotos kā kaķi, kāds tu būtu?
- ◆ Kādas ir tavas "mazās atriebības", kas liek tev justies labāk vai sliktāk?
- ◆ Kas tev palīdz aizmirst ļoti nepatīkamus notikumus?

Pērs Nilsons.
Kā suns kā kaķis.
Rīga: Liels un mazs, 2019.

SARUNU APLIS.

Nodarbības dalībnieki apsēžas aplī, pēc kārtas met kauliņu un atbild uz jautājumiem. Spēle sākas uz lauciņa „Sākam”. Dalībnieki izvēlas savu spēles figūriņu.

Jurga Vile, Lina Itagaki
Sibīrijas haiku.
 Rīga: Liels un Mazs, 2020.

Jurga Vile (1977) ir lietuviešu rakstniece, kura uzklausījusi savu vecāku stāstu par to, kā vēsturiskie notikumi skāruši viņu ģimeni. Kopdarbā ar mākslinieci Lina Itagaki (1979) radies grafiskais stāsts "Sibīrijas haiku", kurā attēloti notikumi Jurgas dzimtā. Grāmata ir saņēmusi vairākas nozīmīgas balvas, tulkota daudzās Eiropas valstu valodās un augstu novērtēta arī Latvijā. Tai piešķirta Starptautiskā Jāņa Baltvilka balva bērnu literatūrā un grāmatu mākslā 2020.gadā.

Nodarbība CEĻĀ

MĒRKIS – veidot izpratni par vēsturiskiem notikumiem.

MATERIĀLI: 29. darba lapa, metamais kauliņš, neliela figūriņa.

UZDEVUMA APRAKSTS

→ **Iepazīstināt ar stāstā tēlotajiem vēsturiskajiem notikumiem, paskaidrot uzdevuma nosacījumus.**

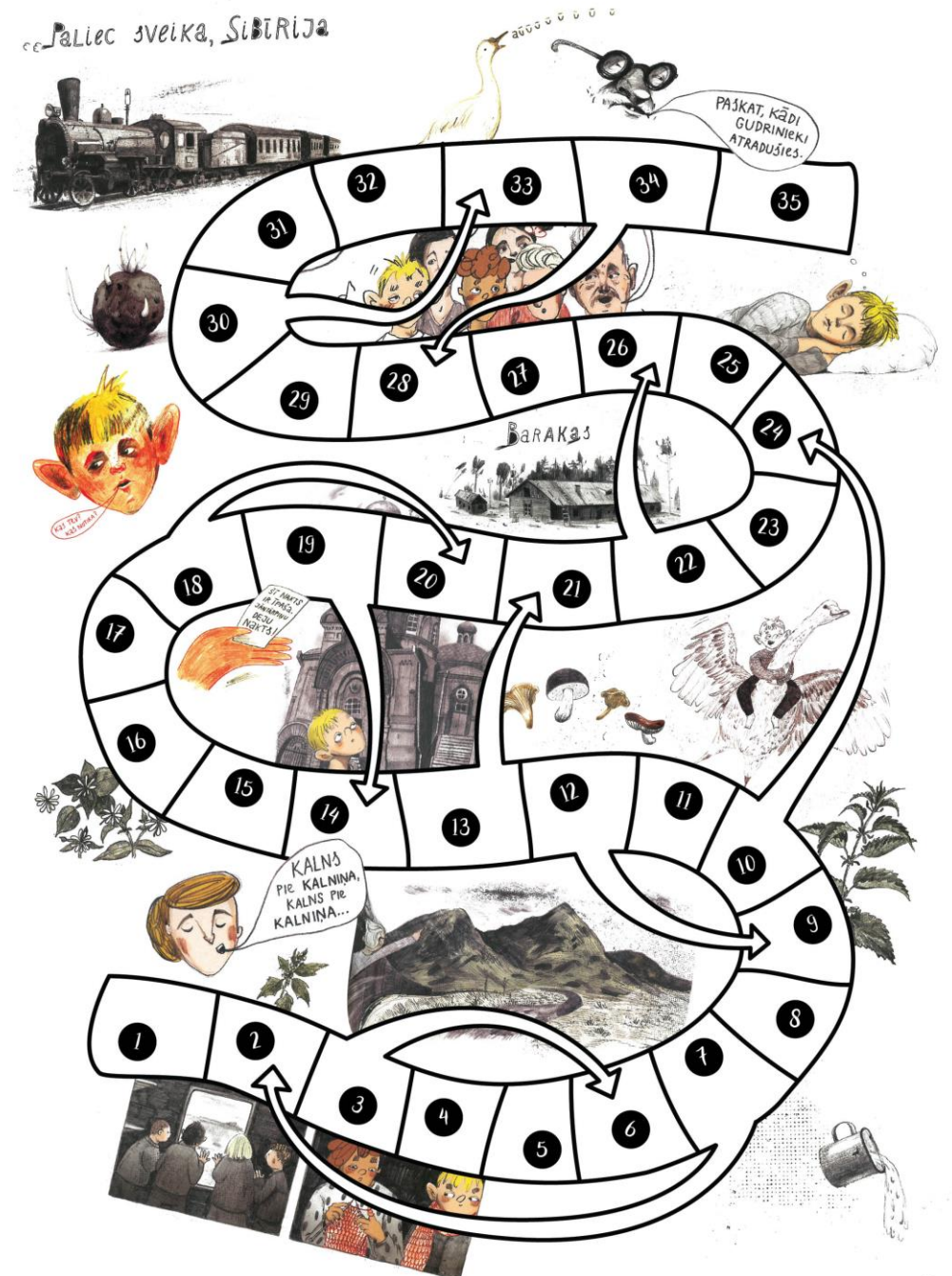
"Toreiz vilcienā, kas veda mūs mājās, snaudiena aijāts un klepus mocīts, es sāku atcerēties, kā viss bija noticis..."

Mūsdienās, gatavojoties tālākam ceļam, parasti jūtam patīkamu satraukumu un prieku. Šajā grāmatā ir stāsts par citādu ceļojumu. Tas notika sen, vēl pagājušajā gadsimtā, kad piespiedu kārtā tālajā ceļā nācās doties ļoti daudziem cilvēkiem ne tikai no Lietuvas, bet arī no Latvijas un citām valstīm.

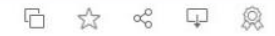
→ **Aicināt bērnus iesaistīties pārdomu spēlē. To var darīt visi kopā - sarunu veidā - vai spēlēt kā galda spēli, izmantojot darba lapu (mazāks dalībnieku skaits).**

JAUTĀJUMI UZDEVUMA IZPRATNEI

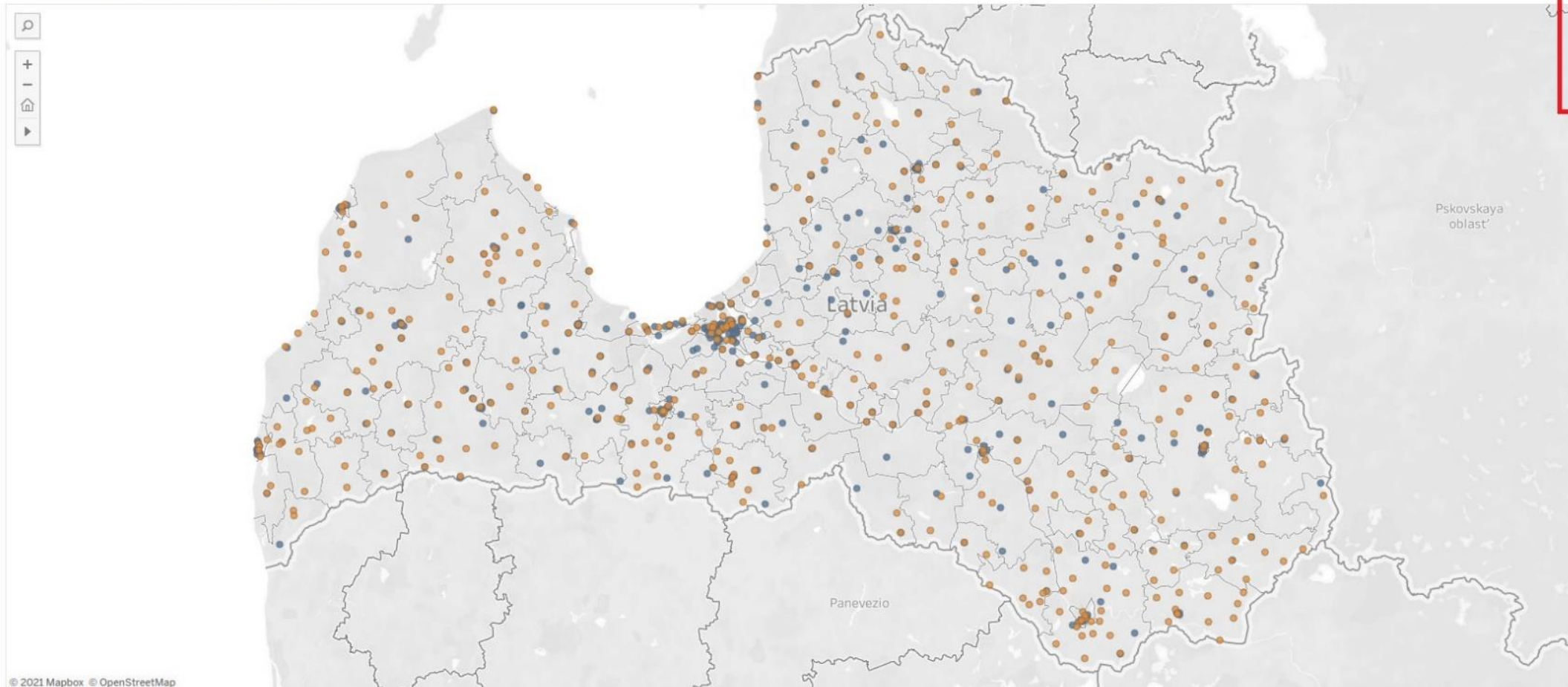
- ♦ Kas, tavuprāt, ir karš?
- ♦ Kad tika piedzīvoti grāmatā minētie notikumi?
- ♦ Vai varat kaut ko pastāstīt par laiku, kad daudziem cilvēkiem bija jādodas uz Sibīriju?
- ♦ Kāpēc mēs glabājam šīs atmiņas?
- ♦ Atrodiet globusā vai kartē Sibīriju. Pārrunājiet, kādi tur ir laika apstākļi.
- ♦ Aļģa ģimeni izsūtīja ļoti tālu - uz Sibīriju: "tālāk par Sibīriju nemaz nevar aizvest... Ja nu vienīgi uz Mēnesi." Noskaidrojiet, cik kilometru ir līdz Sibīrijai.
- ♦ "Kalns pie kalniņa, kalns pie kalniņa, bet aiz kalniņa pakalniņš..." Aļģis pirmo reizi mūžā kalnus ieraudzīja, skatoties pa vilciena mazo lodziņu. Kuri kalni ir jāšķērso, lai nokļūtu Sibīrijā?

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2021 by [Bērnu žūrija](#)

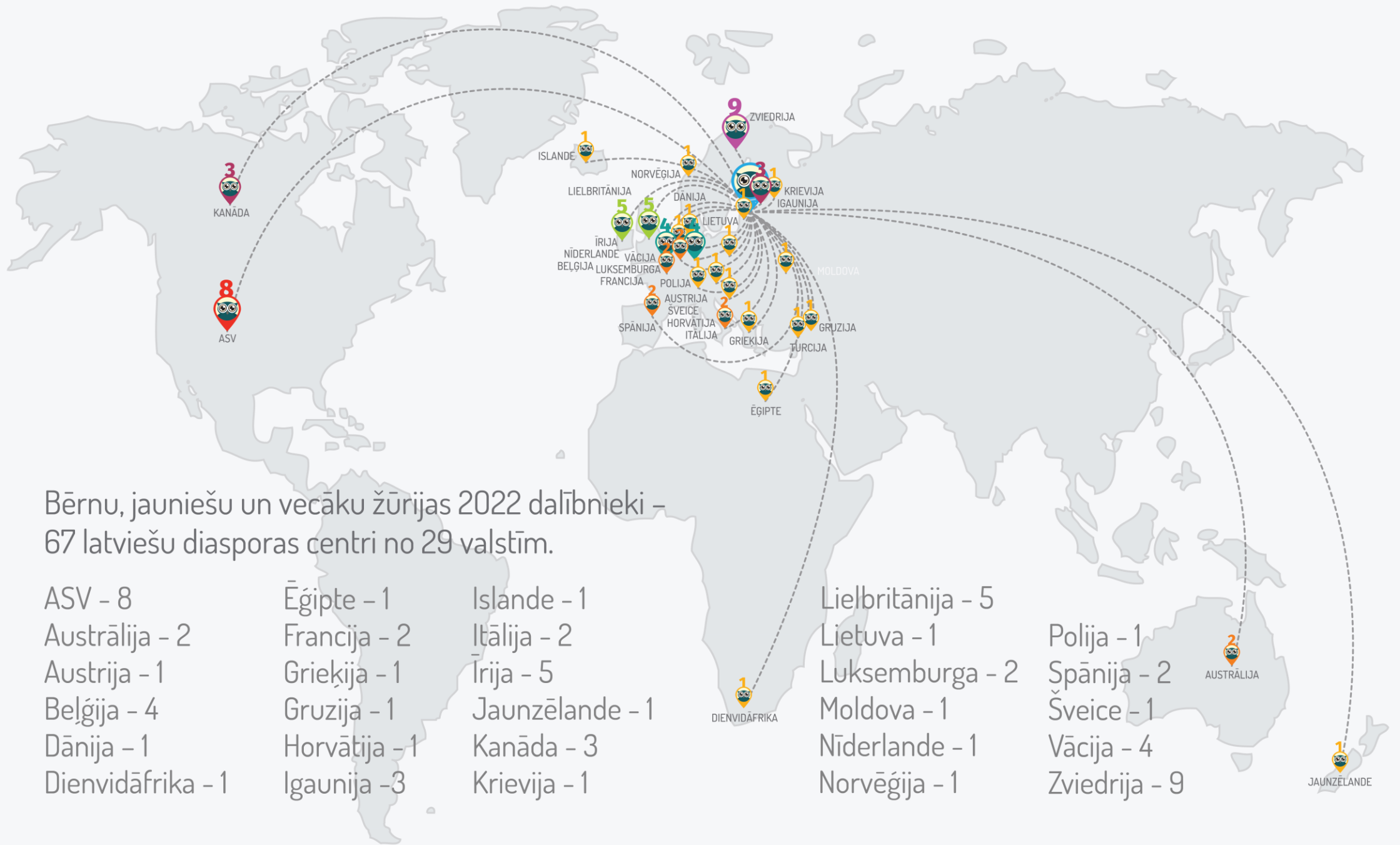
Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2021

Nosaukums
[All]

Bibliotēkas veids

- Publiskā bibliotēka
- Vispārīgglītojošo dien...

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2022 dalībnieki –
67 latviešu diasporas centri no 29 valstīm.

ASV – 8	Ēģipte – 1	Islande – 1	Lielbritānija – 5
Austrālija – 2	Francija – 2	Itālija – 2	Lietuva – 1
Austrija – 1	Grieķija – 1	Īrija – 5	Luksemburga – 2
Beļģija – 4	Gruzija – 1	Jaunzēlande – 1	Moldova – 1
Dānija – 1	Horvātija – 1	Kanāda – 3	Nīderlande – 1
Dienvīdāfrika – 1	Igaunija – 3	Krievija – 1	Norvēģija – 1
			Polija – 1
			Spānija – 2
			Šveice – 1
			Vācija – 4
			Zviedrija – 9

Lielie lasīšanas svētki

18. martā plkst. 12.00 – 15.00
tiešraidē no Latvijas Nacionālās bibliotēkas

www.lnb.lv

L N B
LATVIJAS
NACIONĀLĀ
BIBLIOTĒKA

Kultūras ministrija

5+

REBEKA LUKOŠUS
NEPAKLAUSĪGAIS
VĒCTEVS

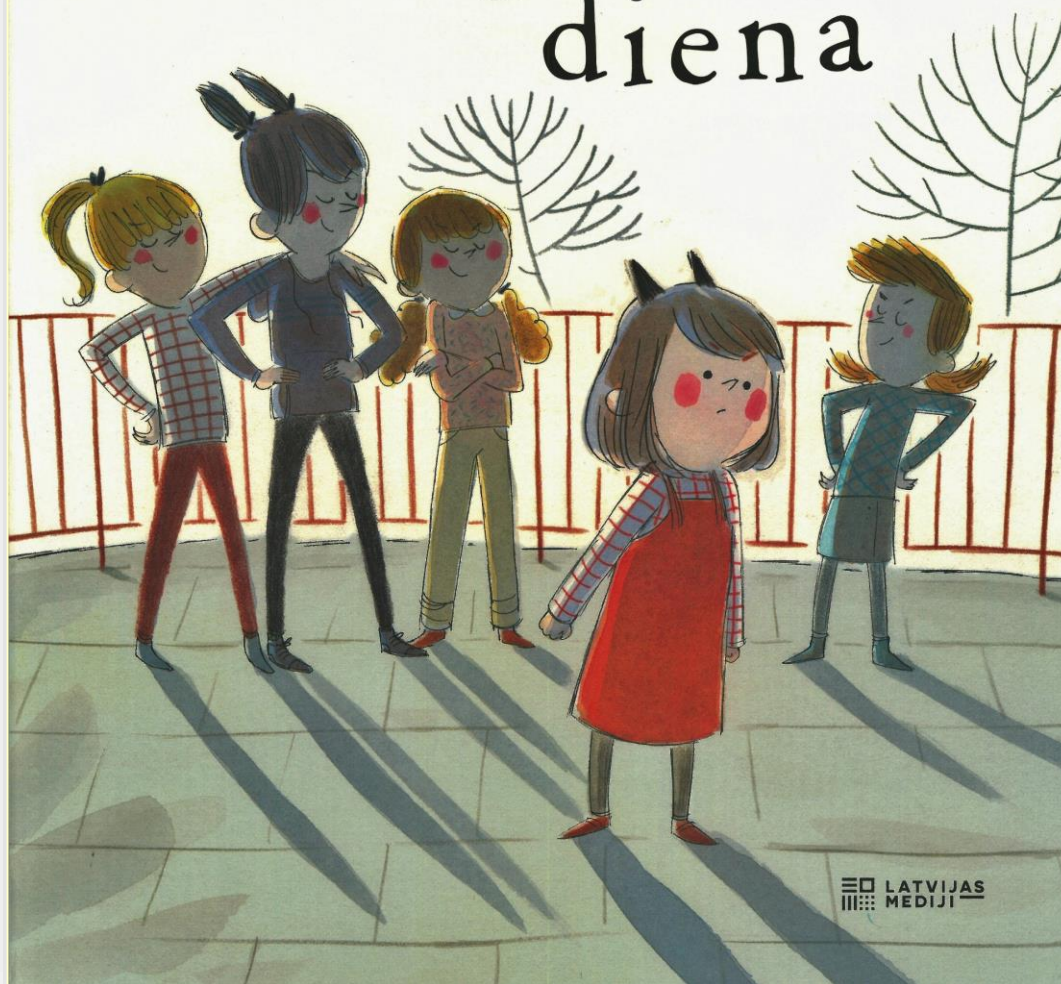

2593

Amēlija Žavo

Annika Masona

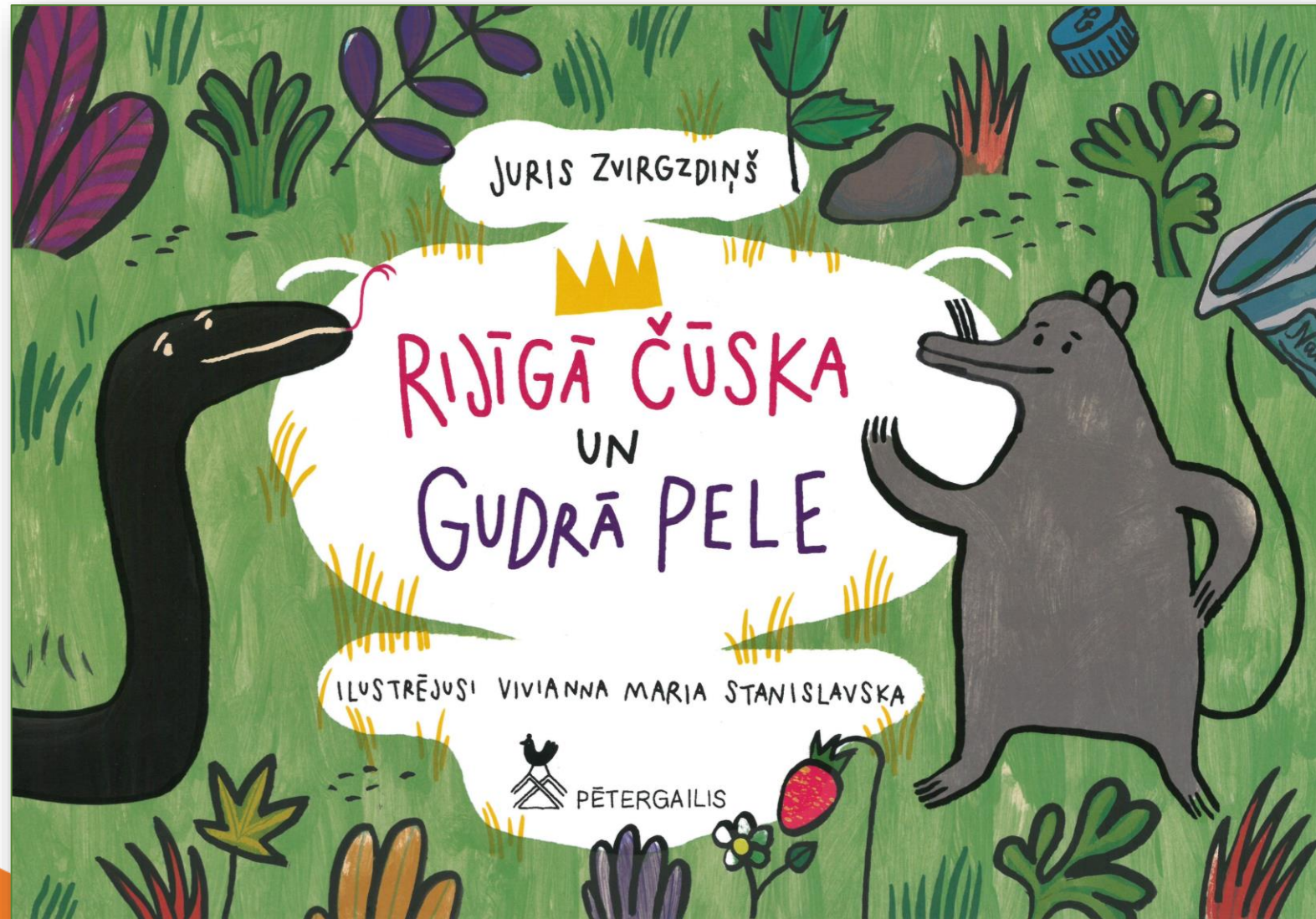
Mana negantā diena

5+

1929

5+

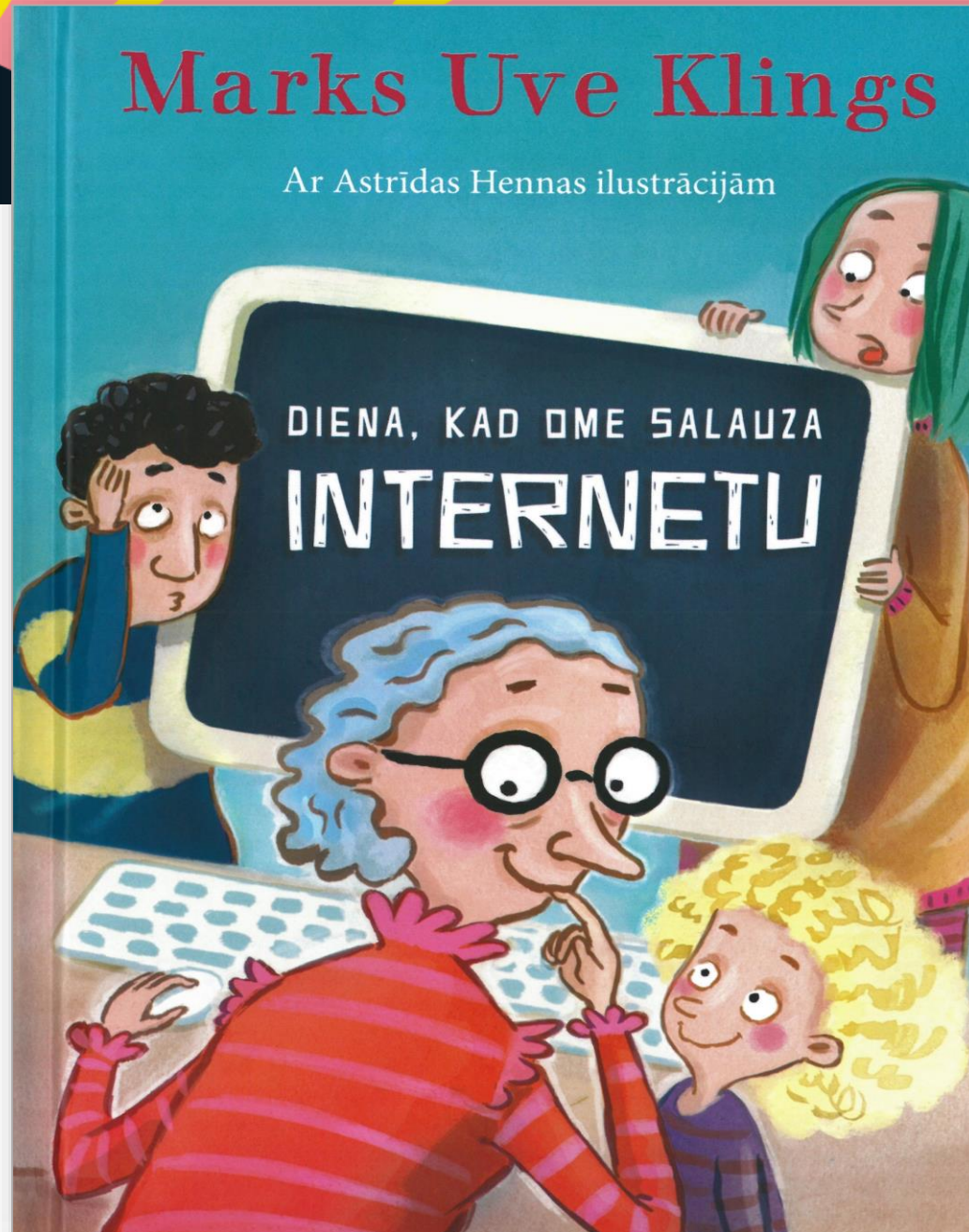

1755

9+

Marks Uve Klings

Ar Astrīdas Hennas ilustrācijām

1668

9+

LAURA
VINOGRADOVA

*Tētis
un
suns*

567

9+

TOMS DIRGĒLA

GUSTAVS SALMIŅŠ
LIEK
NO AUGŠAS

Ja
tici sev,
viss ir
iespējams!

 LATVIJAS
MEDIJI

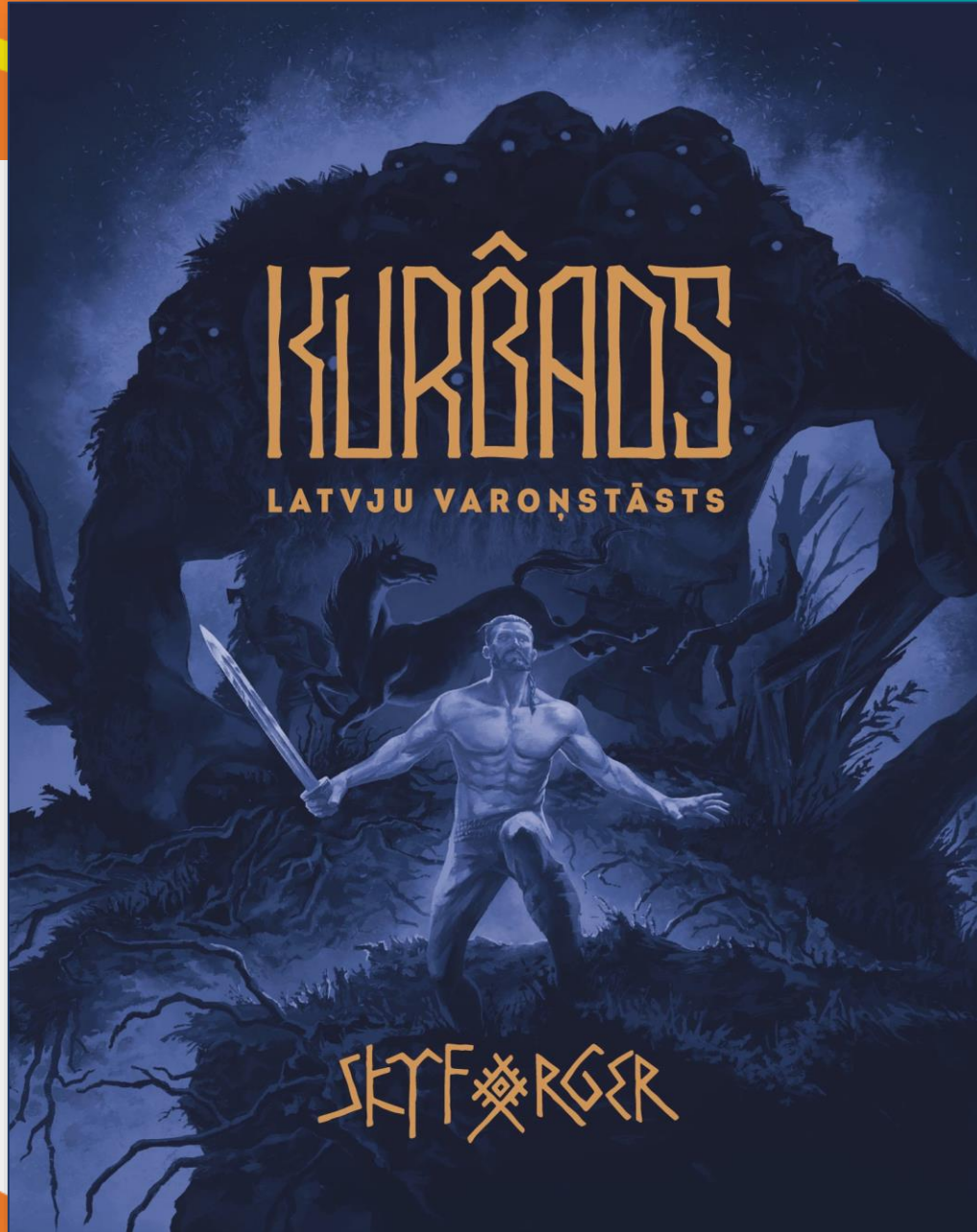
537

11+

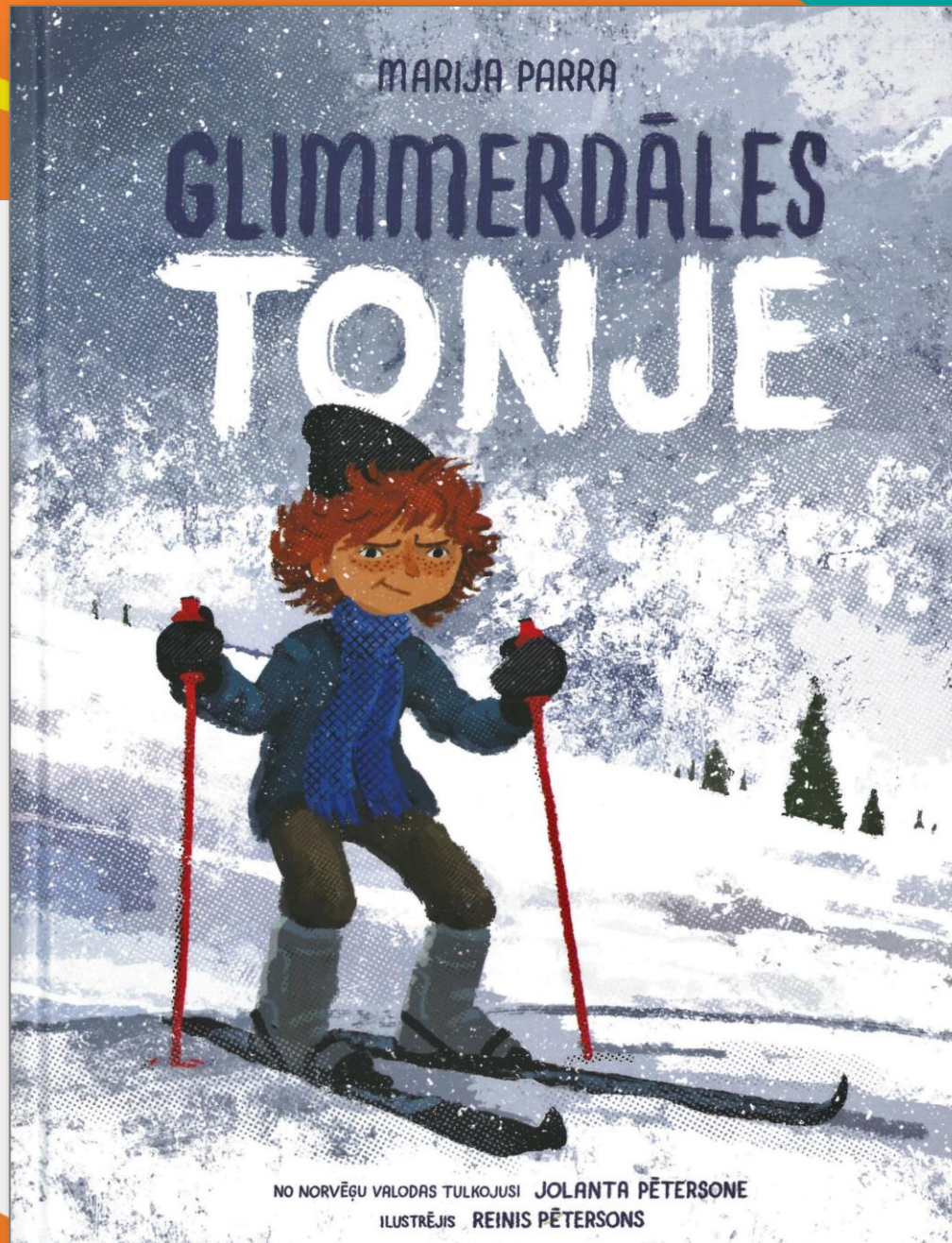
427

11+

362

11+

276

15+

Drūka, kurmis,
lapsa un zirgs

Charlie Mackesy

401

15+

234

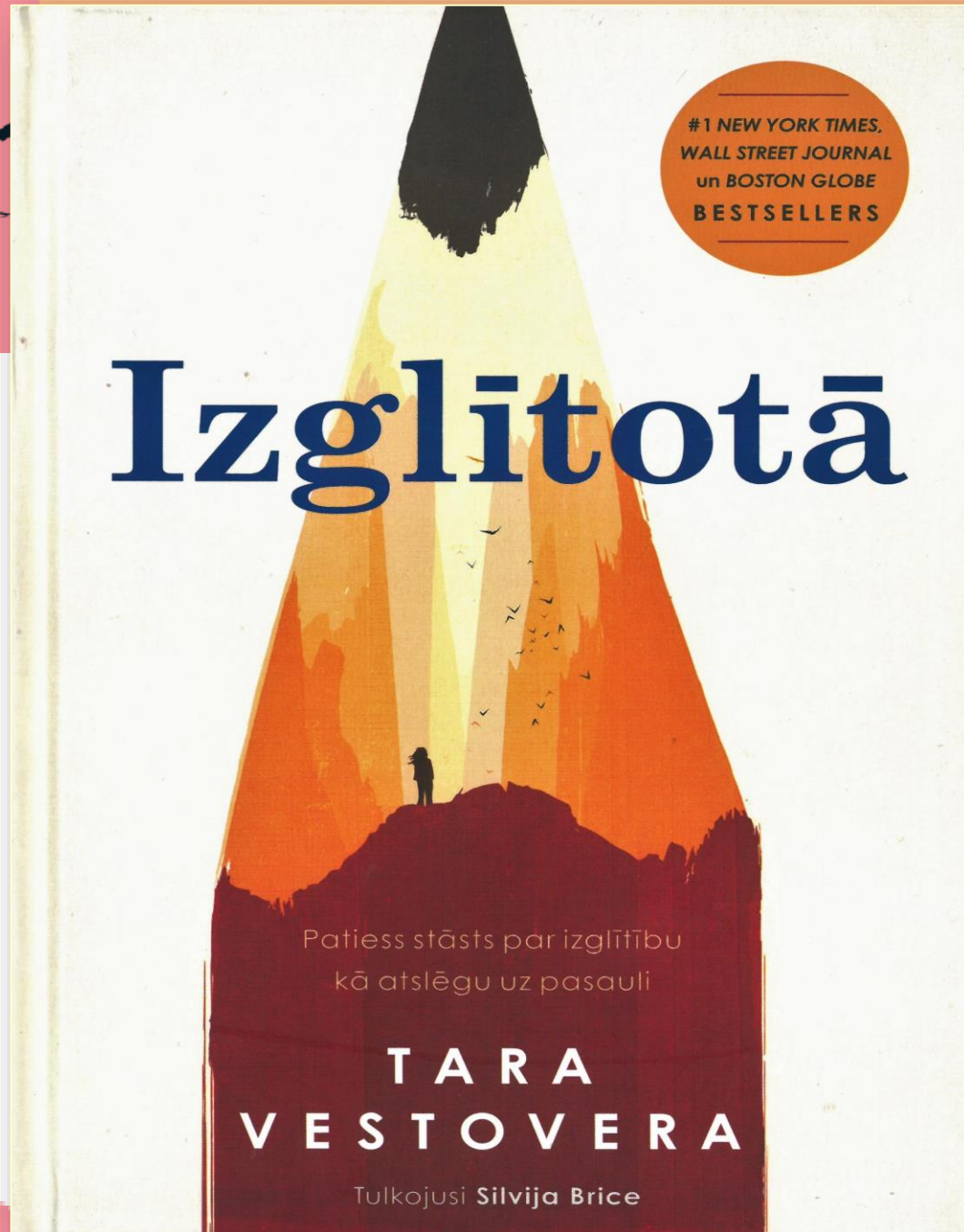
15+

DELFINÉ
DE
VIGÃNA

222

Vecāku žūrija

601

Vecāku žūrija

Andris Kalnozols
Kalendārs mani sauc

466

Vecāku žūrija

Iveta Troalika

TŪLĪT
PALIKS
LABĀK

349

#BJVŽ

Kopsavilkums - **4351 skatījumi** uz 30.03.2023.

Facebook tiešraide "Lielie lasīšanas svētki. "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022" noslēguma pasākums" sasniedza **1593** skatītājus no 10 dažādām valstīm un reģioniem.

Vislielākā auditorijas daļa tiešraidei bija pieslēgusies no Latvijas (847). Savukārt no Lietuvas bija 8 skatītāji, Amerikas Savienotām valstīm - 6, ar vienādu skaitu no Zviedrijas un Apvienotās Karalistes pieslēdzās 4 skatītāji, Vācijas - 3, Kanādas un Ukrainas - 2, Luksemburgas un Itālijas - 1.

Lielākā daļa skatītāju jeb 84% bija sievietes, savukārt 16% no tiešraides auditorijas bija vīrieši.

Pēc vecuma grupu sadalījuma lielākā daļa auditorijas bija vecuma grupās 35-44 (169 skatītāji), 45-54 (153 skatītāji) un 55-64 (133 skatītāji).

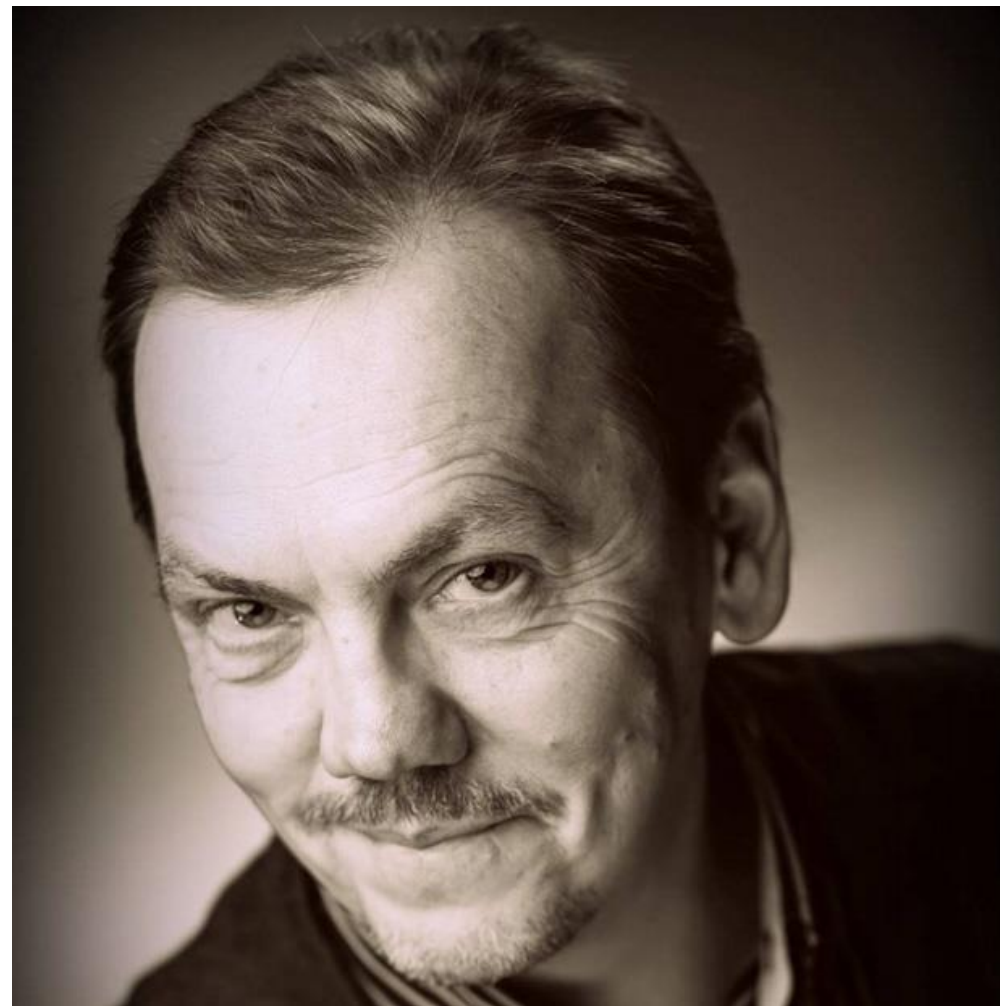
LSM.lv tiešraides skatījumi: **1179**

Caur mājas lapu: **319**; Skatījumu skaits pēc YouTube informācijas: **1260**

“Laimīgie ekseļi”

Agnese Vanaga

Dzintars Tilaks

Ieteikumi anketu aizpildīšanai

- Pirms anketas pildīšanas, bērni aizpilda darba lapas, kurās uzraksta grāmatas galveno domu vienā teikumā un apraksta vienu no galvenajiem tēliem. Pasaka, kāpēc grāmatai dod pirmo vietu.
- Pārrunā, ka neatstāsta grāmatas tekstu un neizmanto:
 - “tāpēc, ka interesanta”;
 - “tāpēc, ka patika”;
 - “tāpēc, ka mīļākā grāmata”.
- Par grāmatu jāraksta tā, lai arī citi vēlētos to izlasīt.
- Viedoklim ir jābūt personiskam!

Kā atrast informāciju par BJVŽ?

- www.lnb.lv

LATVIJAS NACIŅĀLĀ BIBLIOTĒKA

LV EN **Klausies** ▶ 360° TŪRE LASĀMKOKS

Meklēt

Mājaslapā Katalogā Primo

AKTUĀLI

BĒRNU, JAUNIEŠU UN VECĀKU ŽŪRIJA

EPIDEMIOLOĢISKĀ DROŠĪBA

IZSTĀDES

LATVIEŠU GRĀMATAI 500

NACIONĀLĀS SKAĻĀS LASĪŠANAS SACENSĪBAS

VĒSTKOPA

BIBLIOTĒKA DARBA LAIKI KATALOGI UN KOLEKCIJAS PAKALPOJUMI PAR MUMS KATALOGS MEKLĒ AR PRIMO

Latviešu grāmatu 500

atvērt

ATVĒRTA NOTIKUMU CIKLAM "LATVIEŠU GRĀMATAI 500" VĒLTĪTA MĀJASLAPA

1 2 3 4 5

LNB IESAKA AKTUALITĀTES

Grāmatu ieteikumi

- Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas iepriekšējo gadu kolekcijas – leporello «Lieliskas grāmatas lasīšanai»

Secinājumi

- Skolas uzsāka darboties programmā no 2005.gada. 2019.gadā skolas bija 182, 2020.gadā nākot klāt finansējumam no VIŠC, skolas iesaistījās ap 330. Pagājušajā gadā – 361 skola.
- Ko dod šāda organizēta lasīšanas programma?
- Tā nodrošina piekļuvi jaunām, aktuālām grāmatām lasītprīeka veicināšanai – 2021.gadā – 19310; 2022.gadā – 33085; 2023.gadā – ? cik grāmatas varēsīm iegādāties un izplatīt skolu, publisko bibliotēku sistēmā un diasporas centros.
- 3 gadus esam sastādījuši metodiskos materiālus un darba lapas par BJVŽ grāmatām, tas ļauj skolotājiem veiksmīgi integrēt dailliteratūru mācību procesā, jo metodika ir pieejama Skola 2030 mācību materiālu krātuvē, kā arī LNB mājas lapā un tiek izplatīta vēstkopās.
- Lasītāju kopienas veidošana ir blakus rādītājs, bet ne mazāk svarīgs. Rakstītais vārds kļūst par sarunu tematu. Literārā latviešu valoda palīdz apturēt valodas nonivelēšanos, iesaista mazākumtautību lasītājus lasīšanas procesos latviešu valodā. Tā ir nozīmīga integrācijas politikas īstenošana.
- Jau no pirmsākumiem programmai ir mērķis konsolidēt valsts un pašvaldības līdzekļus kopīgām aktivitātēm lasīšanas veicināšanā. Valsts naudai 1 Euro tiek piesaistīti 2 eiro no pašvaldību finansējuma. Ja nebūs šī 1 eiro, pašvaldība novirzīs līdzekļus citu problēmjuautājumu risināšanai.

#BJVŽ

Paldies par uzmanību!

SILVIJA TRETJAKOVA, Latvijas Nacionālā bibliotēka BĒRNU LITERATŪRAS CENTRA VADĪTĀJA

silvija.tretjakova@lnb.lv

www.lasamkoks.lv

www.lnb.lv

